

2017. október 3., kedd

P8_TA(2017)0365

A civil társadalom szűkülő mozgásterének kezelése a fejlődő országokban

Az Európai Parlament 2017. október 3-i állásfoglalása a civil társadalom mozgásterének fejlődő országokban tapasztalható szűküléséről (2016/2324(INI))

(2018/C 346/03)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 21. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 208. cikkére,
- tekintettel az EUMSZ 7. cikkére, amely újólag megerősíti, hogy az EU „valamennyi célkitűzését figyelembe véve [...] biztosítja különböző politikái és tevékenységei összhangját”,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Alapokmányára,
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára és az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) egyéb emberi jogi egyezményeire és eszközeire, különösen a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára és az 1966. december 16-án New Yorkban elfogadott Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, valamint a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló 1979. évi egyezményre (CEDAW),
- tekintettel ENSZ fenntartható fejlődésről szóló csúcstalálkozójára, valamint az ENSZ Közgyűlés által 2015. szeptember 25-én elfogadott „Világunk átalakítása: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend” című záródokumentumra ⁽¹⁾,
- tekintettel a fejlesztési politikára vonatkozó európai konszenzusra,
- tekintettel a „Közös jövőkép, közös fellépés: erősebb Európa. Globális stratégia az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájára vonatkozóan” című, a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője által 2016 júniusában ismertetett dokumentumra ⁽²⁾,
- tekintettel a Tanács által 2015. július 20-án elfogadott, az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó cselekvési tervre (2015–2019) ⁽³⁾,
- tekintettel a civil társadalommal való együttműködésre irányuló országspecifikus uniós ütemtervekre,
- tekintettel az egyrésről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok csoportja, másrésről az Európai Közösség és tagállamai közötti, 2000. június 23-án Cotonouban aláírt partnerségi megállapodásra (a továbbiakban: Cotonoui Megállapodás) és annak 2005. és 2010. évi felülvizsgálatára,
- tekintettel a Nemzetközi Nem Kormányzati Szervezetek Konferenciája által 2009. október 1-én elfogadott „A döntéshozatalban való állampolgári részvétel jó gyakorlatának kódexére”,

⁽¹⁾ http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

⁽²⁾ 10715/16. számú tanácsi dokumentum.

⁽³⁾ 10897/15. számú tanácsi dokumentum

2017. október 3., kedd

- tekintettel a békeépítéssel és az államépítéssel foglalkozó civil társadalmi platform központi csoportja 2016. július 6–9-én tartott éves ülésének berlini nyilatkozatára,
- tekintettel a 2014–2020-as időszakra szóló fejlesztési együttműködési finanszírozási eszköz létrehozásáról szóló, 2014. március 11-i 233/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz létrehozásáról szóló, 2014. március 11-i 230/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
- tekintettel a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról szóló, 2015. március 2-i (EU) 2015/323 tanácsi rendeletre ⁽³⁾ és a Cotonoui Megállapodás I. nyilatkozatára (Együttes nyilatkozat a partnerség szereplőiről),
- tekintettel az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ (költségvetési rendelet) 187. cikkének (2) bekezdésére,
- tekintettel a Fejlesztési Együttműködési Finanszírozási Eszköz civil társadalmi szervezetekre és helyi hatóságokra vonatkozó 2014–2020 közötti időszakra szóló többéves indikatív programjára ⁽⁵⁾,
- tekintettel a Bizottság „A demokrácia és a fenntartható fejlődés gyökerei: Európa együttműködése a civil társadalommal a külkapcsolatokban” című, 2012. szeptember 12-i közleményére (COM(2012)0492),
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának a civil társadalom mozgásteréről szóló, 2016. június 27-i határozatára ⁽⁶⁾,
- tekintettel az emberi jogok és a demokrácia világbeli helyzetéről és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikájáról szóló 2015. évi éves jelentésre,
- tekintettel a vállalatok harmadik országokban elkövetett súlyos emberi jogi visszaélésekkel kapcsolatos felelősségéről szóló, 2016. október 25-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel az AKCS–EU kapcsolatok 2020 utáni jövőjéről szóló, 2016. október 4-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
- tekintettel az Európai Unió emberi jogokra vonatkozó iránymutatásaira, ideértve az Európai Unió emberi jogok védelmezőiről szóló iránymutatásait, valamint a vallás és a meggyőződés előmozdításáról és védelméről szóló, a Tanács által 2013. június 24-én elfogadott európai uniós iránymutatásokra,
- tekintettel az Európai Parlament parlamentközi küldöttségei számára készült, az emberi jogok és a demokrácia nem uniós országokba irányuló látogatásaik során történő előmozdításáról szóló iránymutatásokra ⁽⁹⁾,
- tekintettel a Régiók Bizottsága „A helyi hatóságok hatáskörének megerősítése a partnerországokban a hatékonyabb kormányzás és a kézzelfoghatóbb fejlesztési eredmények érdekében” című, 2013. október 9-i véleményére,

⁽¹⁾ HL L 77., 2014.3.15., 44. o.

⁽²⁾ HL L 77., 2014.3.15., 1. o.

⁽³⁾ HL L 58., 2015.3.3., 17. o.

⁽⁴⁾ HL L 298., 2012.10.26., 1. o.

⁽⁵⁾ C(2014)4865.

⁽⁶⁾ A/HRC/32/L.29.

⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0405.

⁽⁸⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0371.

⁽⁹⁾ <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201203/20120329ATT42170/20120329ATT42170EN.pdf>

2017. október 3., kedd

- tekintettel a Régiók Bizottsága „Méltó életet mindenkinek: az elképzeléstől az együttes fellépésig” című, 2015. február 24-i véleményére,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának a biztonságos és támogató környezet bevált gyakorlatokon és levont tanulságokon alapuló létrehozásáról és fenntartásáról szóló, 2016. április 11-i gyakorlati ajánlásokra vonatkozó jelentésére ⁽¹⁾, valamint az ENSZ békés gyülekezéshez és egyesüléshez való joggal foglalkozó különleges előadójának jelentéseire,
 - tekintettel a Világgazdasági Fórum globális kockázatokról szóló 2017. évi jelentésére ⁽²⁾,
 - tekintettel a fejlesztési politikáról szóló európai konszenzus felülvizsgálatáról szóló, 2017. február 14-i állásfoglalásra ⁽³⁾,
 - tekintettel a fejlesztési együttműködés hatékonyságának fokozásáról szóló, 2016. november 22-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
 - tekintettel a politikák fejlesztési célú koherenciájáról szóló 2015. évi uniós jelentésről szóló, 2016. június 7-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
 - tekintettel az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelvekre,
 - tekintettel a 2030-ig szóló menetrend nyomon követéséről és felülvizsgálatáról szóló, 2016. május 12-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
 - tekintettel „A helyi hatóságokról és a civil társadalomról: Európa elköteleződése a fenntartható fejlődés támogatása mellett” című, 2013. október 22-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽⁷⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
 - tekintettel a Fejlesztési Bizottság jelentésére és a Külügyi Bizottság véleményére (A8-0283/2017),
- A. mivel az EUSZ 21. cikke kimondja, hogy az Unió nemzetközi szintű fellépése – amely magában foglalja a fejlesztési együttműködést – a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és alapvető szabadságok egyetemes és oszthatatlan voltának elvére épül;
- B. mivel a civil társadalom az egészséges és tisztességes társadalom harmadik szektorát képviseli, az állami és a magánszektor mellett; mivel a civil társadalom olyan nem kormányzati és nonprofit szervezeteket foglal magában, amelyek jelen vannak a közéletben, és saját tagjaik vagy mások etikai, kulturális, politikai, tudományos, vallási vagy karitatív szempontokon alapuló érdekeit és értékeit juttatják kifejezésre;
- C. mivel a civil társadalom központi szerepet játszik a demokrácia építésében és megerősítésében, az állam jogköreinek felügyeletében, illetve a jó kormányzás, az átláthatóság és az elszámoltathatóság előmozdításában; mivel a társadalom alapvető fontosságú elemeként a civil társadalmi szervezetek jelenléte elengedhetetlen, hiszen szükséges a mindenkori hatalom ellensúlyozásához azáltal, hogy a lakosság és az állam közötti közvetítő, valamint a demokrácia őrzője szerepét tölti be; mivel számos civil társadalmi csoport törekszik az alkotmányos reformfolyamatokban való részvételre annak érdekében, hogy védelmezze a demokrácia elveit és intézményeit;
- D. mivel a civil társadalmi szervezetek az emberi jogok széles spektrumát fedik le – többek között a fejlődéshez, az oktatáshoz, a nemek közötti egyenlőséghez, valamint a szociális és környezeti területeken végzett tevékenységekhez való jogokat; mivel a civil társadalom széles körű és heterogén csoportokat és célokat ölel fel, nemcsak a civil társadalmi szervezeteket, hanem a nem kormányzati szervezeteket, az emberi jogi és közösségi csoportokat, a diaszpórákat, az

⁽¹⁾ A/HRC/32/20.

⁽²⁾ http://www3.weforum.org/docs/GRR17_Report_web.pdf

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0026.

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0437.

⁽⁵⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0246.

⁽⁶⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0224.

⁽⁷⁾ HL C 208., 2016.6.10., 25. o.

2017. október 3., kedd

egyházakat, a vallási egyesületeket és közösségeket, védi a fogyatékkal élők, a társadalmi mozgalmak és a szakszervezetek, a bennszülött emberek és az alapítványok érdekeit, valamint a kiszolgáltatott, hátrányosan megkülönböztetett és marginalizált emberek képviselését;

- E. mivel a Cotonoui Megállapodás elismeri, hogy a civil társadalom kulcsfontosságú szereplő az AKCS–EU együttműködésben; mivel a megállapodás 2020. évi lejárta lehetőséget biztosít a partnerség felülvizsgálatára és a civil társadalmi szervezetek részvételének további fokozására;
- F. mivel a civil társadalmi szervezetek a globális fejlesztési támogatás fontos szereplőjévé váltak, különösen az alapvető szociális szolgáltatások, a figyelemfelkeltés biztosítása, a demokrácia, az emberi jogok, a helyes kormányzás és – az egyének, a családok és a helyi közösségek erőszakos szélsőségekkel szembeni ellenálló képességének elősegítése révén – a békés és inkluzív társadalmak előmozdítása, valamint a humanitárius válságok kezelése terén;
- G. mivel a nemzetközi szervezetek jegyzőkönyveiben és gyakorlataiban foglaltakkal összhangban az egyházak, a vallási közösségek és egyesületek, egyéb, valláson vagy meggyőződésen alapuló szervezetekkel együtt kiemelt készenléti szerepet töltenek be és régóta az első vonalban tevékenykednek a fejlesztési és humanitárius segítségnyújtás terén;
- H. mivel a Fejlesztési Együttműködési Finanszírozási Eszköznek a civil társadalmi szervezetekkel és helyi hatóságokkal foglalkozó tematikus programra vonatkozó 2014–2020 közötti időszakra szóló többéves indikatív programja horizontális elemként magában foglalja a civil társadalmi szervezeteket és a helyi hatóságokat támogató környezet előmozdítását; mivel a program célja a civil társadalmi szervezetek hangjának hallhatóbbá tétele, a partnerországok fejlődési folyamatában való részvételének fokozása és a politikai, társadalmi és gazdasági párbeszéd előmozdítása;
- I. mivel az EU a fejlődő országok helyi civil társadalmi szervezeteinek legnagyobb adományozója, és a civil társadalmi szereplők és az emberijog-védők védelmében vezető szerepet tölt be olyan eszközök és szakpolitikák széles palettájának alkalmazása és végrehajtása révén, mint a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze, a Fejlesztési Együttműködési Eszköz civil társadalmi szervezetekkel és helyi hatóságokkal foglalkozó tematikus programja, a Demokráciáért Európai Alapítvány, a civil társadalommal való együttműködés 105 országban végrehajtott ütemterve és az országstratégiai dokumentumok;
- J. mivel a civil társadalom méretében, hatáskörében, összetételében és befolyásában az elmúlt évtized során világszerte kiterjedtebb lett; mivel ugyanakkor a civil társadalmi szereplők és tevékenységek korlátozása világszerte egyre több országban – fejlődő és fejlett országban egyaránt – egyre elnyomóbb és erőteljesebb lett;
- K. mivel ezenkívül néhány esetben fennáll a lehetősége annak, hogy a támogatók által megszabott menetrend nem helyezi előtérbe az adott területen működő civil társadalmi szereplők valódi igényeit;
- L. mivel a civil társadalom helyzetéről szóló 2016. évi jelentés a 2015-ös évet a civil társadalom lesújtó éveként jellemzi, amely során a polgári jogokat súlyosan veszélyeztették több mint száz országban; mivel a szubszaharai-afrikai és a közel-keleti és észak-afrikai (MENA) régiókat különösen érinti ez a jelentés, ugyanis gyakrabban küzdenek politikai feszültségekkel, konfliktusokkal és instabilitással;
- M. mivel egyre több kormány lép fel a civil társadalmi szervezetekkel szemben jogi és közigazgatási eszközökkel, többek között korlátozó jogszabályok alkotásával, a finanszírozás korlátozásával, szigorú engedélyezési eljárásokkal és büntető jellegű adókkal;
- N. mivel a fejlődő országokban aggodalomra ad okot az, hogy az utóbbi években egyre nagyobb számban fordul elő az aktivisták, civil társadalmi szervezeti tagok, emberijog-védők, szakszervezeti tagok, jogászok, értelmiségiek, újságírók és vallási vezetők üldözése, zaklatása, „külföldi ügynökként” való megbélyegzése, önkényes letartóztatása vagy bebörtönzése, illetve egyre többen esnek bántalmazás vagy erőszak áldozatául; mivel mindezt számos országban büntetlenül viszik véghez, és néha a hatóságok támogatásával vagy hallgatóságos beleegyezésével;

2017. október 3., kedd

- O. mivel az emberi jogok egyetemeseek, elidegeníthetetlenek, oszthatatlanok, egymástól függőek és egymáshoz kapcsolódóak; mivel a civil társadalom akkor tud válaszlépéseket tenni, ha gyakorolhatja az alapvető szabadságokat, többek között az egyesülési, a békés gyülekezési és a véleménynyilvánítási, a gondolat-, lelkiismereti, vallási vagy meggyőződési szabadságot, valamint az információhoz való szabad hozzáférés szabadságát;
- P. mivel a meggyengült civil társadalom, a korlátozott politikai és polgári mozgástér, a megnövekedett korrupció, a társadalmi és a nemek közötti egyenlőtlenség, az alacsony szintű emberi és társadalmi-gazdasági fejlődés, valamint az instabilitás és a konfliktusok összefüggésben állnak egymással;
- Q. mivel a szűkülő polgári mozgástérre adott uniós válaszlépés hitelességéhez és eredményességéhez a korlátozásokat meghatározó fenyegetések és tényezők pontos és naprakész értékelésére és megértésére van szükség; mivel az ilyen válaszlépéshez szükség van a fejlődés és a politikai együttműködés közötti koordinált megközelítésre annak érdekében, hogy a szabadon működő civil társadalom jelentőségére vonatkozó közös üzenetet terjesztve biztosítsa az EU valamennyi külső és belső eszközének koherenciáját, valamint a helyi, regionális és nemzetközi szintű együttműködést;
- R. mivel a 2030-ig szóló menetrend, és kiváltképp a 16. és 17. fenntartható fejlesztési cél a civil társadalommal mint kulcsfontosságú partnerrel és támogató erővel folytatott együttműködés fokozását írja elő a fenntartható fejlesztési célok előmozdítása, végrehajtása, nyomon követése és felülvizsgálata tekintetében;
1. meggyőződése, hogy egy valóban független, változatos, pluralista és élénk civil társadalom sarkalatos fontosságú egy ország fejlődése és stabilitása szempontjából, a demokratikus konszolidáció, a társadalmi igazságosság és az emberi jogok biztosításához, valamint az inkluzív társadalmak kiépítéséhez, hogy senkit ne rekesszenek ki; emlékeztet továbbá, hogy a civil társadalom kulcsfontosságú szereplő a fenntartható fejlesztési célok megvalósításában;
 2. hangsúlyozza, hogy a civil társadalom világszerte központi szerepet tölt be a demokrácia támogatásában, a hatalmi ágak szétválasztásának biztosításában és az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a jó kormányzás előmozdítása terén, különös tekintettel a korrupció és az erőszakos szélsőségek elleni küzdelemre, és közvetlen hatást fejt ki az adott országok gazdasági és emberi fejlődésére, valamint környezeti fenntarthatóságára;
 3. mélységes aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a fejlődő országokban a civil társadalom mozgásterének leszűkítését egyre összetettebb és kifinomultabb módon hajtják végre, amit nehezebb kezelni és ami jogszabályok, adóztatás, finanszírozási korlátozások, fokozott bürokrácia, jelentéstételi és bankügyi követelmények, a civil társadalmi szervezetek képviselőinek kriminalizálása és megbélyegzése, rágalmozás, a zaklatás minden formája, online elnyomás és az internet-hozzáférés korlátozása, cenzúra, önkényes fogva tartás, nemi alapú erőszak, kínzás és merénylet révén valósul meg, különösen a konfliktus sújtotta államokban; kitart amellett, hogy szükség van azon kormányzati és nem kormányzati taktikák kezelésére, amelyek marginalizálják a bíráló hangokat;
 4. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy amikor a civil társadalmi szervezetek jogszerűen részesülhetnek külföldről érkező finanszírozásban, „külföldi ügynökek” minősíthetik és ezzel megbélyegzik őket, és jelentősen növelik azokat a kockázatokat, amelyekkel szembe kell nézniük; felszólítja az EU-t, hogy erősítse meg az intézményfejlesztésre és a jogállamiságra összpontosító eszközeit és politikáit, és foglaljon bele ezekben az elszámoltathatóságra és az emberijog-védők önkényes letartóztatása, az ellenük elkövetett rendőrségi visszaélések, kínzás és a rossz bánásmód egyéb formáinak büntetlensége elleni küzdelemre irányuló szigorú referenciaértékeket, figyelembe véve, hogy a nők és a férfiak mindezt eltérően élik meg;
 5. hangsúlyozza, hogy a civil társadalom mozgásterének csökkenése globális jelenség, amely nem csak a fejlődő országokban fordul elő, hanem egyre inkább a fejlett demokráciákban és a közepes és magas jövedelmű országokban, köztük EU-tagállamokban és az EU néhány legközelebbi szövetségésénél; felszólítja az Európai Uniót és a tagállamokat, hogy a civil társadalom alapvető jogainak szigorú tiszteletben tartásával mutassanak példát, és tegyenek az ezen a téren tapasztalható kedvezőtlen tendenciák ellen;
 6. ragaszkodik ahhoz, hogy az érintett államoké az elsődleges felelősség és az ő kötelezettségük, hogy valamennyi személy valamennyi emberi jogát és alapvető szabadságát megóvják, és az ő feladatuk olyan szabad és működőképes civil társadalmat előmozdító politikai, jogi és közigazgatási környezet biztosítása, amelyben biztosul szabad működésük és – többek között külföldi forrásokból származó – finanszírozáshoz való szabad hozzáférésük;

2017. október 3., kedd

7. felszólítja az EU-t, hogy ismerje el annak szükségességét, hogy iránymutatást nyújtson a kedvezményezett országok kormányainak, politikai pártjainak, parlamentjeinek és közigazgatási szerveinek a civil társadalmi szervezetek hatékony munkáját lehetővé tevő megfelelő jogi, igazgatási és politikai környezet kialakítására irányuló stratégiáik kidolgozásában;

8. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az emberijog-védőket világszerte egyre több támadás éri; felszólítja az EU-t, és különösen a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét az (alelnök/főképviselő), hogy fogadjon el olyan szakpolitikát, amely következetesen és egyértelműen elítéli az emberijog-védők meggyilkolását, illetve az ellenük irányuló erőszakos cselekedetekre, üldöztetésre, fenyegetésre, zaklatásra, elrablásra, bebörtönzésre vagy önkényes letartóztatásra tett bármilyen kísérletet, és marasztalja el az ilyen atrocitások elkövetőit vagy megengedőit, valamint, hogy fokozza az emberijog-védőket nyíltan és egyértelműen támogató nyilvános diplomáciáját; ösztönzi az uniós küldöttségeket és a tagállamok diplomáciai képviselőit, hogy továbbra is aktívan támogassák az emberijog-védőket, különösen a perek rendszeres nyomon követése, a bebörtönzött emberijog-védők látogatása, valamint adott esetben az egyes esetekről szóló nyilatkozatok kiadása révén;

9. úgy véli, hogy a civil társadalmi mozgáster gyors és drámai szűkülésével járó esetekben az uniós tagállamoknak magas szintű nyilvános elismerést kellene biztosítaniuk az érintett emberi jogi nem kormányzati szervezetek / egyéni emberijog-védők számára munkájukért, például azáltal, hogy hivatalos látogatások során meglátogatják őket;

10. ösztönzi az EU-t, hogy dolgozzon ki a békés gyülekezési és egyesülési szabadságra vonatkozó iránymutatásokat; felszólítja az EU-t, hogy teljes mértékben használja ki az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós országstratégiákat, valósítsa meg nyomon követési eszközöket az emberi jogok védelmezőiről szóló európai uniós iránymutatások hatékony és közös végrehajtására, és biztosítsa a védelmi hiányosságok megszüntetését, valamint azt, hogy az emberi jogok súlyos megsértése esetén szankciókat léptetnek életbe;

11. emlékeztet, hogy a civil társadalom fontos szerepet játszik a gondolat, a lelkiismeret, a vallás és a meggyőződés szabadságának előmozdításában, és ismételten biztosít a vallás és a meggyőződés szabadságának előmozdításáról és védelméről szóló uniós iránymutatások végrehajtásának támogatásáról;

12. hangsúlyozza, hogy alapvető fontosságú a civil társadalmi szervezetek kapcsolatának erősítése a polgárokkal és az állammal ahhoz, hogy ténylegesen képviselhessék a közösségeket és a választócsoportokat, többek között a nőket és a nőjogi szervezeteket és valamennyi kiszolgáltatott csoportot, és segíthessenek abban, hogy az állam eredményesebb és elszámoltatható legyen a fejlesztések és az emberi jogok fenntartása kapcsán;

13. üdvözlí az EU fejlődő országok civil társadalma tekintetében meglévő tartós elkötelezettségét és támogatását, és ismételten egyértelműen felszólítja az EU-t, hogy nyújtson folyamatos és megnövelt uniós támogatást és finanszírozást a szabad és támogató környezet kialakításához a civil társadalom számára országos és helyi szinten, többek között éves programozás révén; felszólítja az EU-t, hogy diverzifikálja és maximalizálja a civil társadalmi szereplőknek szánt finanszírozási módszereket és mechanizmusokat, figyelembe véve ezek sajátos jellemzőit, és biztosítva azt, hogy nem korlátozódik mozgásterük vagy a potenciális vitapartnerek száma;

14. felszólítja az EU-t annak biztosítására, hogy az uniós finanszírozást hosszú távú támogatásra és vészhelyzeti beavatkozásra egyaránt fordítsák, különösen a kockázatnak kitett civil társadalmi aktivisták segítése érdekében;

15. emlékeztet arra, hogy a civil részvételt és a civil társadalom erejét a demokrácia mutatójaként kellene figyelembe venni; határozottan ösztönzi a demokráciával foglalkozó parlamentközi vitákat, amelyek arra irányulnak, hogy a civil társadalmi szervezeti tagokat és a civil társadalmat bevonják az őket érintő ügyekkel foglalkozó jogszabályokkal kapcsolatos konzultációs folyamatba;

16. felszólítja az EU-t, hogy a civil mozgáster autonómiáját ne csak az uniós fejlesztési és emberi jogi politikákon keresztül fokozza, hanem a fejlesztést célzó politikai koherencia elvével összhangban valamennyi egyéb uniós belső és külső politika integrálásával is, ideértve az igazságügyi, belügyi, kereskedelmi és biztonsági politikákat;

17. óva inti az EU-t és a tagállamokat attól, hogy a civil társadalom mozgásterének szűkítése és egyéb emberi jogi problémák tekintetében elnézően bánjanak azokkal az országokkal, amelyekkel az EU migrációs kérdésekben együttműködik; hangsúlyozza, hogy a civil társadalom mozgásterének szűkítése és az emberi jogok megsértése hozzájárulhatnak a kényszerű migrációhoz;

2017. október 3., kedd

18. hangsúlyozza, hogy a civil társadalom mozgástere szűkülésének kezeléséhez az EU és a harmadik országok közötti kapcsolatokban egységes és következetes megközelítésre van szükség; felszólítja az EU-t és a tagállamokat, hogy tegyenek aktív lépéseket a civil társadalmi mozgáster szűkülése alapvető okainak kezelésére, különösen a civil társadalmi szervezetek szabad és felelős szerepvállalása előmozdításának, valamint a két- és többoldalú együttműködés valamennyi szakaszában – ideértve a politikai párbeszéd legmagasabb szintjét is – való részvételük általános érvényesítésével; felszólítja e tekintetben az EU-t, hogy vegye figyelembe a civil társadalmi szervezetek eltérő méreteit, kapacitásaikat és szakértelmüket;

19. ösztönzi az EU-t, hogy tevékenyen segítse elő a fejlődő országok kormányai, civil társadalmi szervezetei, helyi hatóságai és a magánszektor között, támogató civil társadalmi környezetben folyó megerősített párbeszédre irányuló intézményi mechanizmusok előmozdítását és az erősebb és szélesebb körű koalíciók és partnerségek kialakítását; hangsúlyozza a biztonságos terek jelentőségét az ilyen párbeszéd számára;

20. felszólítja az EU-t, hogy kövesse nyomon a terrorizmus elleni intézkedéseket, valamint a pénzmosás elleni és az átláthatóságra irányuló jogalkotást, és tegyen lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy ezek ne korlátozzák jogellenesen a civil társadalmi szervezetek finanszírozását és tevékenységeit; ezzel összefüggésben ismételten hangsúlyozza, hogy a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) ajánlásait nem szabad úgy értelmezni és alkalmazni, hogy azok indokolatlanul korlátozzák a civil társadalom mozgásterét;

21. emlékeztet, hogy a magánszektor kulcsfontosságú partner a fenntartható fejlesztési célok megvalósításában, és jelentős szerepet játszik a polgári mozgáster előmozdításában, támogató környezetet biztosítva a civil társadalmi szervezetek és a szakszervezetek számára, különösen a vállalatok társadalmi felelősségvállalásának és a kellő gondosságra vonatkozó kötelezettségek ellátási láncokban való megerősítése és a köz- és a magánszféra közötti partnerségek kialakítása révén;

22. ismételten hangsúlyozza a magánszektorban az emberi jogok, valamint a legmagasabb szociális és környezetvédelmi normák tiszteletben tartására irányuló kötelezettségét; felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy továbbra is tevékenyen vegyenek részt az ENSZ olyan nemzetközi szerződés kidolgozására irányuló munkájában, amelynek értelmében felelősségre kell vonni azokat a társaságokat, amelyek bármilyen módon részt vettek emberi jogok megsértésében, és vezessenek be emberi jogi kockázatértékelést a közbeszerzések és -beruházások tekintetében;

23. úgy véli, hogy az EU és tagállamai által kötött kereskedelmi és beruházási megállapodásoknak nem szabad – sem közvetlenül, sem közvetve – aláásniuk az emberi jogok és a polgári mozgáster előmozdítását és védelmét a fejlődő országokban; úgy véli, hogy a kereskedelmi megállapodások kötelező erejű emberi jogi rendelkezései nagy hatású eszközök a polgári mozgáster bővítése szempontjából; felszólítja a Bizottságot, hogy erősítse meg a civil társadalmi szereplők szerepét a kereskedelmi megállapodásokkal foglalkozó intézményekben, például a belső tanácsadó csoportokban és a gazdasági partnerségi megállapodások tanácsadó bizottságaiban;

24. felhívja a Bizottságot, hogy az EU külső finanszírozási eszközei vonatkozásában dolgozzon ki egy elsősorban az emberi jogokra összpontosító nyomon követési keretet;

25. felhívja a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy a szűkülő mozgáster kapcsán határozzon meg bevált gyakorlatokat és dolgozzon ki egyértelmű referenciaértékeket és mutatókat az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv és a demokrácia és az emberi jogok európai eszközének féldícs felülvizsgálata keretében a kézzelfogható előrelépés mérése érdekében;

26. felhívja valamennyi uniós szereplőt, hogy a többoldalú fórumokon támogassa hatékonyabban a demokráciát és emberi jogokat alátámasztó nemzetközi jogi keret erősítését, többek között a többoldalú szervezetek, például az ENSZ – ideértve az ENSZ különleges eljárásait és az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa időszakos egyetemes helyzetértékelési mechanizmusát –, és olyan regionális szervezetek bevonásával, mint az Amerikai Államok Szervezete (OAS), az Afrikai Unió (AU), a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége (ASEAN) és a Demokráciák Közösségének a civil társadalom előmozdításával és védelmezésével foglalkozó munkacsoportja; emlékeztet annak fontosságára, hogy az Unió mindenre kiterjedő emberi jogi párbeszédet alakítson ki valamennyi partnerállammal, a civil társadalmi szervezetek bevonásával; felhívja az Uniót és a tagállamait, hogy erősítsék meg a jó kormányzást célzó programjaikat a harmadik országokkal, és mozdítsák elő a civil társadalmi szervezetek döntéshozatali folyamatokba való bevonásával és azokban való részvételével kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét; úgy véli, hogy a kormányok, az EU és a civil társadalmi szervezetek között szükség van a többek között olyan kényes kérdésekről folytatott háromoldalú párbeszéd előmozdítására, mint a biztonság és a migráció;

27. kéri, hogy az érintett uniós intézmények bevonásával hozzanak létre egy, a szűkülő mozgásterrel kapcsolatos nyomon követési és korai előrejelző mechanizmust, amely nyomon tudja követni a civil társadalom mozgásterével kapcsolatos és az emberijog-védők elleni fenyegetéseket, és riasztást tud adni, ha egy fejlődő ország bizonyíthatóan a civil társadalmat sújtó, súlyos korlátozás bevezetésére készül, vagy ha a független civil társadalom megléte látszatának

2017. október 3., kedd

fenntartására a kormány által kialakított nem kormányzati szervezeteket (GONGO) alkalmaz, és így az EU gyorsabban, koordináltabban és kézzelfoghatóbb módon tud válaszlevegéseket tenni;

28. felszólítja az EU-t, hogy fokozottan támogassa a kisebbségek és egyéb kiszolgáltatott csoportok – többek között a fogyatékkal élők személyek, az öslakos népek, az elszigetelt népességek – teljes körű részvételét és szerepvállalását a kulturális, társadalmi, gazdasági és politikai folyamatokban; felhívja e tekintetben az államokat annak biztosítására, hogy jogszabályaik, a szakpolitikáik ne akadályozzák e személyeket emberi jogaik érvényesítésében, sem pedig a civil társadalom e jogok megvédelmezésére irányuló tevékenységeit;

29. sajnálja, hogy nincsenek olyan szervezetek, amelyek a globális terrorizmus jelenlegi fokozódó terjedése idején segítenék a terrorizmus áldozatait a harmadik országokban; hangsúlyozza ezért, hogy sürgősen biztonságos környezetet kell teremteni az ilyen szervezetek számára a terrorizmus áldozatainak védelme érdekében;

30. hangsúlyozza a nők és a nőjogi szervezetek alapvető fontosságú szerepét a társadalmi haladásban, ideértve a fiatalok által irányított mozgalmakat is; felszólítja az EU-t, hogy ragaszkodjon a nők társadalmi szerepvállalásának támogatásához és ahhoz, hogy biztonságos és támogató környezetet hozzanak létre a nők civil társadalmi szervezetei és a nőjogi jogvédők számára, különösen a konfliktus sújtotta régiókban;

31. kiemeli, hogy aktívan hozzá kell járulni a nőjogokkal kapcsolatos politikák és fellépések támogatásához, ideértve a szexuális és reprodukció egészségét és jogokat is;

32. ismételt hangsúlyozza a jogokon alapuló megközelítés érvényesítésének fontosságát az uniós fejlesztési politikában, abból a célból, hogy az emberi jogi és jogállamisági alapelveket integrálják az uniós fejlesztési tevékenységekbe, és összehangolják az emberi jogi és fejlesztési együttműködésre irányuló tevékenységeket;

33. emlékeztet a regionális együttműködés jelentőségére a civil társadalmat támogató környezet megerősítése tekintetében; ösztönzi a fejlődő országokat, hogy mozgítsák elő a civil társadalom védelmére és bevonására irányuló párbeszédet és bevált gyakorlatokat;

34. üdvözlö a civil társadalommal való együttműködésre irányuló országspecifikus uniós ütemterveket, amelyek hatékony eszközök, illetve a civil társadalommal való együttműködés új uniós keretét alkothatják; kiemelt fontosságúnak ítéli, hogy a civil társadalmi szervezeteket ne csak az ütemtervek megszövegezéséhez vezető konzultációs folyamatba vonják be, hanem annak végrehajtásába, nyomon követésébe és felülvizsgálatába is;

35. vállalja, hogy az érintett intézményi és nem kormányzati szereplőkkel mélyreható konzultációt folytatva évente összeállítják azoknak az országoknak a listáját, amelyekben a civil társadalom mozgástere a leginkább veszélyben van;

36. felhívja az alelnököket/főképviselet, hogy rendszeresen vegye fel a Külügyi Tanács napirendjére az emberijog-védők, szociális munkások, újságírók, politikai aktivisták, a vallási vagy morális meggyőződésük miatt bebörtönzött, valamint a szűkülő civil társadalmi mozgástér nyomán bebörtönzött egyéb személyek szabadon bocsátására irányuló uniós erőfeszítésekről folyó megbeszéléseket és ezek nyomon követését;

37. üdvözlö az uniós küldöttségek emberi jogi és civil társadalmi kapcsolattartó pontjainak kijelölését, amelyek célja a helyi civil társadalommal való együttműködés javítása, kiváltképp a kiszolgáltatott és marginalizált csoportoknak és személyeknek nyújtott segítség terén; felhívja az uniós küldöttségeket, hogy rendszeresen irányítsák rá a nemzeti parlamenti képviselők, kormányzati tagok és helyi önkormányzati tisztviselők figyelmét a szűkülő civil társadalmi mozgástérrel és az aktivisták védelmével kapcsolatos kérdésekre, valamint továbbra is működjenek együtt a civil társadalmi szervezetekkel az uniós alapok programozási ciklusában, és ezek későbbi nyomon követésében, még akkor is, ha a kétoldalú együttműködés már megszűnt; felhívja továbbá az uniós küldöttségeket, hogy rendszeresen és átlátható módon nyújtsanak az civil társadalom számára tájékoztatást a pénzeszközökről és a finanszírozási lehetőségekről;

38. felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy kétoldalú kapcsolataikban rendszeresen foglalkozzanak a civil társadalom szűkülő mozgásterével, és használják ki az összes rendelkezésükre álló eszközt, például a fejlesztést és a kereskedelmet annak biztosítására, hogy a partnerországok fenntartsák az emberi jogok védelmére és garantálására irányuló kötelezettségvállalásaikat; felszólítja az EU-t, hogy szorosan kövesse nyomon a civil társadalmi szereplők bevonását a partnerországokban, és sürgesse a kormányokat, hogy vonjanak vissza minden olyan jogszabályt, amely sérti

2017. október 3., kedd

a gyülekezési és egyesülési szabadságot; úgy véli e tekintetben, hogy az EU-nak a költségvetési támogatásban a polgári mozgástér szűkülése tekintetében pozitív feltételellességet kellene bevezetnie;

39. hangsúlyozza, hogy a nyugati civil társadalomnak támogatnia kellene a nem kormányzati szervezetek létrehozását és megerősítését a szakértelem átadása révén, hogy hozzá tudjanak járulni saját országuk fejlődéséhez;

40. határozottan ösztönzi a civil társadalmat támogató, az EU külső finanszírozási eszközei közötti szinergiákat, és felszólít valamennyi uniós civil társadalmi finanszírozás átfogó ország szintű feltérképezésére, a párhuzamosságok és átfedések elkerülése, valamint az esetleges finanszírozási hiányok és igények meghatározásának elősegítése érdekében;

41. ösztönzi az EU-t, hogy fogadjon el iránymutatásokat az egyházakkal és vallási alapú szervezetekkel, valamint vallási vezetőkkel fejlesztési együttműködés céljából kötendő partnerségről, a nemzetközi szervezetek és programok (többek között az UNICEF, Világbank, WHO vagy az ENSZ Fejlesztési Programja) tapasztalata és az EU-tagállamok és a külföldi országok bevált gyakorlatai alapján;

42. határozottan ajánlja a harmadik országokban tevékenykedő civil társadalmi szervezetek képviselőinek jobb védelmét, hogy kezelni lehessen az őket érintő esetleges ellenségeskedést;

43. üdvözlí a fejlesztési együttműködéshez kapcsolódó számos uniós finanszírozási eszköz által nyújtott fokozott rugalmasságot, amely lehetővé teszi többek között a támogatást igénylők könnyebb nyilvántartásba vételét, valamint – adott esetben – a támogatás kedvezményezettjeivel kapcsolatos titoktartást; úgy véli azonban, hogy több is tehető annak érdekében, hogy egy adott országban jellemző konkrét helyzetre a legmegfelelőbb és legtestreszabottabb választ adják, ideértve a várható pályázati felhívásokra vonatkozó, feljebből érkező tájékoztatást, a több finanszírozási lehetőséget, az ütemtervekre vonatkozó naprakész információk rendszeres rendelkezésre bocsátását, az ütemtervek nyilvánosságra hozatalát, a finanszírozási módozatok harmonizációját és egyszerűsítését, valamint a civil társadalmi szervezetek igazgatási eljárásaikban való támogatását;

44. felszólítja a Bizottságot a Fejlesztési Együttműködési Finanszírozási Eszköz 2018–2020 közötti időszakra szóló többéves indikatív programjába vegyen fel globális tematikus pályázati felhívást, amely kifejezetten a szűkülő civil társadalmi mozgástér kérdéseire irányul;

45. felhívja a Bizottságot, hogy növelje a demokrácia és az emberi jogok európai eszközének (EIDHR) a szűkülő mozgástér és az emberijog-védők helyzetének kezelésére irányuló pénzeszközöket; sajnálja, hogy néhány országban az éves összegek rendkívül alacsony szinten állnak; felhívja a Bizottságot, hogy a civil társadalmi szervezetekkel kapcsolatban alkalmazott átfogó megközelítés segítségével határozza meg a demokrácia és az emberi jogok európai eszközéből finanszírozandó tevékenységek új formáit, és a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze keretében rendelkezésre álló finanszírozás lehívása tekintetében továbbra is léptessen életbe rugalmasabb és egyszerűbb eljárást, különösen a fiatalok számára, beleértve a fokozottan veszélyeztetett civil társadalmi szervezeteknek biztosított jelentősebb kivételeket és a nyilvántartásba nem vett, a hatóságok által végezetül elismerendő csoportok támogatását; úgy véli, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a helyi csoportok és szereplők támogatására, mivel az emberi jogokat érintő problémák helyi szinten gyakran valóságosabban és fokozottabban jelentkeznek; megismétli, hogy a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze fontos szerepet játszik abban, hogy a veszélyben lévő emberijog-védőknek sürgős közvetlen pénzügyi és anyagi támogatást nyújtsanak, valamint kiemeli a szükséghelyzeti alap fontosságát, amely lehetővé teszi az Unió küldöttségei számára, hogy közvetlen eseti támogatást nyújtsanak a veszélyben lévő emberijog-védők számára; elismeri a nemzetközi és nemzeti civil társadalmi szereplők szövetségeinek vagy csoportosulásainak fontosságát a helyi nem kormányzati szervezetek megtorló intézkedésekkel szembeni munkájának elősegítése és védelme terén; felszólítja a Bizottságot, az Európai Külügyi Szolgálatot és a tagállamokat, hogy támogassák az Európai Unió emberi jogok védelmezőiről szóló iránymutatásának hatékony és közös végrehajtását valamennyi olyan harmadik országban, amelyben a civil társadalom tevékenységeit veszély fenyegeti, azáltal, hogy az iránymutatások teljes körű működésének biztosítása érdekében helyi stratégiákat fogadnak el;

46. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.